

Te tala māea o te fakātāga o te gākau lasi

timetobowelscreen.nz

Health New Zealand
Te Whatu Ora

**Te Kāwanatanga
o Aotearoa**
New Zealand Government

**Time to
Screen**

National
Bowel
Screening
Programme

Te tusi o fakamatalāga e uiga ki te fakātāga mo te pala o te gākau lasi tenei, ka fesoasoani ki tau filifiliga me kau koe i te Polokalame o te Āsiga o te Gākau Lasi a te Atufenua me ikai.

Āsiga o te gākau lasi

- E se ‘togi.
- Te āsiga e vave kae faigofie foki te faiga i te fale.
- Te pāketi o te āsiga e avatu ki tou fale i te ‘taki lua tausaga.
- E fai mō tino kola mai i te 60 ki te 74 tausaga.

Niu Sila se tasi o atufenua e lasi te fuainumela o tino e maua ne te gākau pala i te lalolagi.

Te pala o te gākau lasi e seai ne ana fakailoga. Te āsiga o te gākau lasi e fesoasoani ke maua vave te masaki, me mafai o fakatogafitigina. E mafai o maua ne ia a te toto tela e filo iloto i ou fekau, tela se fakailoga me ko kamata o isi se fakalavelave.

Mai i te toko10, e nofo ki te toko7 e ‘nofo mo te gākau pala e maua atu māfai te āsiga tenei, mai i fakamatalāga o te motou polokalame. Te toto e se ‘fano i taimi katoa māfai ko pala te gākau, tela e mafai o se maua te masaki. Te pala o te gākau lasi e mafai foki o tupu i te vāitaimi e fai iei au āsiga. Ona ko pogai konei, e tāua iei ke fai faeloa te āsiga o tou gākau lasi i te ‘taki lua tausaga, kae na faipati ki tou tokita māfai ko isi ne fakailoga o te gākau pala ia koe.

Fakailoga masani o te gākau pala e mafai o aofia iei:

- Te mafulifuliga o tou fano ‘soko ki ou tinae, i ne vaiaso.
- Te isi o te toto i ou fekau.

Faitalia loa me i fakailoga konei e mafai o fakamāfua ne nīsi pogai, e tāua loa ke fano koe o asi ne tou tokita.

Te faiga o te āsiga

Te āsiga faigofie tenei e mafai o fakasao ne ia tou ola!

Te pāketi o te āsiga o te gākau lasi ka avatu ki tou fale. Fai te āsiga fakavave i te taimi e mafai ne koe. Kafai e se fai ne koe te āsiga iloto i te 6 masina, te pāketi tena ko oti tena aogā tela ko ‘tau o toe fai tau āsiga.

Te faiga o te āsiga o te gākau lasi e faigofie.

- Fakāoga te potu-lākau tena ne faulu atu, o āsu ne mu fekau mai i ou fekau.
- Ko fāulu ne koe te potu-lākau tena ki loto i te fagu, ko meli iei ke toe foki mai i te teutusi tena ko oti ne fakatoka atu.
- Taumafai o meli mai te teutusi i ou fekau tena i te aso foki loa tena ne fai iei, io me ko te aso mai tua.

Tali o tau āsiga

Ka maua ne koe te ikuga o tau āsiga i loto i te tolu vaiaso o te taimi ne fakafoki mai ne koe i te meli a tau āsiga.

Ka isi se tusi e oko atu e uiga mo te ikuga o tau āsiga, kae e mafai foki o fesokotaki atu tou tokita io me ko te neesi.

Kafai e seki maua ne koe te ikuga o tau āsiga iloto i te tolu vaiaso, fakamolemole telefoni mai ki a matou i te 0800 924 432 io me meli-iti koe ki te info@bowelscreening.health.nz.

Te tali me seai

Kafai e tali mai tau āsiga me seai se masaki, e se manakogina ke isi sau gasuega e fai mō te taimi nei. Kae fakamālosi ke fai tau āsiga ma toe oko atu tau pāketi i te sua lua tausaga.

Fano fakavave ki tou tokita māfai a fakailoga konei ko isi ia koe, pela mo te mafulifuliga o tou fano ‘soko ki ou tinae, i ne vaiaso, io me ko isi se toto e ‘filo i ou fekau - sa fakatali ki te taimi e toe fai iei tau suā āsiga.

Te tali me isi

Kāfai e tali mai tau āsiga me isi se masaki, ko tena uiga e ‘tau o toe fai tau āsiga. Te māsanī ikonei ko te fakātāga o te gākau lasi.

Te tali me isi se masaki e se fai pela koe ko maua ne te gākau pala.

Mō ne fakamatalāga faopōpo e uiga mo te tali me isi se masaki i tau āsiga e mafai o maua ne koe iluga i te timetobowelscreen.nz

Te āsiga o te gākau lasi e se fai mō tino katoa

Kāfai ne fakasao ne koe so se pokisi ia latou konei, faipati ki tou tokita io me telefoni mai ki a matou i te telefoni se ‘togi ko te 0800 924 432. Te āsiga o te gākau lasi e mafai o se ‘lei ki a koe.

E tasi te fakailoga māsanī o te gākau pala ko maua ne au - fano fakavave ki tou tokita.

Ko isi se fakātāga o toku gākau lasi ne fai i te 5 tausaga ko teka. Fakamolemole fesokotaki mai ke toe ‘kami atu koe i te suā taimi.

Au nei e kau i te polokalame iloilo o fakapusapusāga i te gākau lasi io me ko te polokalame iloilo o te gākau pala.

Au ne maua ne te masaki ko te gākau pala io me ko au nei koi fai aku fakatogafitiga mō te gākau pala.

Ko oti ne tapale toku gākau lasi.

I te taimi nei, toku fologā mama e ‘pala, io me ko au nei e maua ne te masaki ko te Crohn.

Sea te pala o te gākau lasi?

- Te pala o te gākau lasi e foki o iloa pela me ko te pala o te gākau, te muli-tiko io me ko te pala o te alā-fekau.
- Tasi o vāega o galuega a te tinae ko ou gākau. E aofia iei ko te gākau foliki, te gākau lasi mo te muli tiko.
- Te pala o te gākau lasi e kamata māfai a seli i te gākau ko se mafai o taofi te faopōpoga.
- A seli konei e mafai o fuli ki fakapusapusāga, mo nisi fakapusapusāga le mafai o pala iloto i ne tausaga.
- E mafai o tai leva taimi e gasolo iei te palāga ki nīsi totōga mo vāega o te foitino.
- Āsiga masani o te gākau lasi, mō latou kola e seai ia latou, se avanoāga o sala kae fakatogafiti te masaki kae koi kamamatamata.

Mō fakamatalāga faopōpo

- Fano ki te **timetobowelscreen.nz**
- Telefoni mai i te telefoni se ‘togi ko i te e **0800 924 432**, Asogafua ki te Asolima 8taeao - 6afiafi.
- Meli i te meli-iti ki te **info@bowelscreening.health.nz**

Mō fakamatalaga e uiga mō te mafai o maua te avanoāga ki sevesi kola e ‘togi ne te fakaimasaki, onoono ki te lausalalau a te Health New Zealand, Te Whatu Ora io me telefoni koe ki te **0800 924 432**.

Nīsi ‘gana mo fakāsiga

Te laupepa tenei e avanoa foki i nīsi fakāsiga mo ‘gana konei:

Te Reo Maori, Te Atu Kuki, Samoa, Tonga, Tuvalu, Niue, Tokelau, Saina Mamā, Saina Mua, Kolea, Hindi, Punjabi, Tagalog, Alapi mo te ‘gana Burma.

Pei te ata o te QR code tenei io me onōno koe ki loto i te **timetobowelscreen.nz**

